

УДК 338.48.02

**Рекламні маршрути по точках садиб, як один із чинників розвитку
сільського (зеленого) туризму в Україні**

Дарчук В.Г.

Вступ. Проблема занепаду сільських територій, яку можна і треба вирішувати шляхом розвитку туризму, зокрема сільського (зеленого) туризму, є актуальною для нашої країни як і для більшості держав світу, особливо в умовах продовольчої кризи. Поширення сільського (зеленого) туризму, як показує досвід країн Європи перешкодив занепаду багатьох регіонів. В Україні цей вид туризму поки розвивається тільки завдяки аматорським зусиллям, зокрема Спілки сприяння розвитку сільського (зеленого) туризму та інших небайдужих людей.

Аналіз наукових досліджень і публікацій свідчить, що проблемам аналізу передумов розвитку сільського (зеленого) туризму України присвячено багато праць, зокрема В. Бирковича, В. Васил'єва, Ю. Васил'єва, В. Гловацької, П. Горишевського, Ю. Зинько, Ю. Кузьменко [1-5]. Водночас необхідність виявлення чинників розвитку сільського (зеленого) туризму за регіонами України потребує більш детального висвітлення.

Мета статті полягає у визначенні передумов розвитку сільського (зеленого) туризму на території України за напрямками аналізу: стану сільської місцевості, кількості сільського населення, кількості зареєстрованих сільських (зелених) садиб та запропонованих маршрутів садибами сільського (зеленого) туризму.

Перш за все, треба визначитися з поняттям «село». Село - традиційний для території України вид населеного пункту, жителі якого зайняті переважно в сільському господарстві. Історично розміщення сіл обумовлювалося вимогами сільськогосподарського виробництва і природними умовами (водними ресурсами, рельєфом, ґрунтами, рослинністю, наявністю придатних для сільськогосподарських потреб земель і т.ін.) [6].

Значний практичний і економічний інтерес викликає вивчення сільського розселення в Україні, географія якого змінюється досить швидко. Так, за 1970-

2006 роки кількість сільських населених пунктів в країні зменшилася з 31,3 до 28,6 тис. Причому одночасно знижувалася загальна кількість сільського населення (з 21,4 до 15,1 млн. чол. або на 29,4 %) [6].

Зміни в сільському розселенні відбуваються відносно невисокими темпами. У той же час загальна тенденція цих змін досить чітко відображає об'єктивні процеси, що відбуваються в Україні - впродовж останнього десятиліття сільське населення кожного регіону країни поступово скорочується. Так, за період з 1991 року з карти України зник 641 сільський населений пункт, зокрема 40 селищ і 601 село. Зокрема, з 1991-го по 2012 рік в Україні зникло 528 сільських населених пунктів, серед яких 34 селища і 494 села у зв'язку з відсутністю в них жителів. У той же час із-за об'єднання з іншими населеними пунктами зникло 113 сільських населених пунктів, серед яких 6 селищ і 107 сіл [6].

Рекордним для України за темпами вимирання сіл став 2000 рік. Тоді з адміністративного обліку було знято 86 населених пунктів (зокрема 78 через відсутність в них людей). Також багато сільських населених пунктів вимерло в 1992 (40), 1995 (38), 1996 (36), 2007 (39) роках. Найбільше за роки незалежності вимерло сіл в Київській (94), Полтавській (55), Житомирській (45), Сумській (45), Харківській (42) і Чернігівській (40) областях. Менше всього - на Волині (1), Закарпатті (1), Черкаській (3), Львівській (5), Хмельницькій (6) і Рівненській (7) областях. Проте через відсутність жителів жодне село за цей час не зникло з території Івано-Франківської, Тернопільської і Чернігівської областей [6]. Соціологи пов'язують кількість вимерлих сіл з негативним природним приростом населення.

Станом на 1 січня 2013 року більше всього сільських населених пунктів зареєстровано на Львівщині (1850), в Полтавській (1810), Харківській (1679), Житомирській (1613) і Чернігівській (1481) областях. Менше всього - в Чернівецькій (398), Закарпатській (579) і Херсонській (658) областях [8].

Кількість сільських адміністративно-територіальних одиниць в Україні на 1 січня 2013 року наведено в табл. 1.

**Кількість сільських адміністративно-територіальних одиниць в
Україні на 1 січня 2013 року**

Адміністративно-територіальні одиниці	Селища міського типу	Сільські ради	Сільські населені пункти
Автономна Республіка Крим	56	243	948
Вінницька область	29	661	1461
Волинська область	22	379	1054
Дніпропетровська область	46	288	1435
Донецька область	131	253	1118
Житомирська область	43	579	1613
Закарпатська область	19	307	579
Запорізька область	22	263	915
Івано-Франківська область	24	477	765
Київська область	30	605	1126
Кіровоградська область	27	376	995
Луганська область	109	206	781
Львівська область	34	633	1850
Миколаївська область	17	287	894
Одеська область	33	439	1125
Полтавська область	21	467	1810
Рівненська область	16	338	1000
Сумська область	20	384	1466
Тернопільська область	17	580	1023
Харківська область	61	381	1679
Херсонська область	31	259	658
Хмельницька область	24	568	1414
Черкаська область	15	525	824
Чернівецька область	8	252	398
Чернігівська область	29	525	1481
м. Київ	-	-	-
м. Севастополь (міськрада)	1	4	29
Україна	885	10279	28441

Складено автором за матеріалами офіційного веб-сайту Верховної Ради України [10]

В Україні 27 адміністративно-територіальних одиниць, зокрема Автономна республіка Крим, 24 області та два міста Київ та Севастополь. У місті Києві за даними Державної статистичної служби відсутні сільські мешканці, в Севастополі їх лише 6,2%.

У різних адміністративно-територіальних одиницях України рівень сільського населення дуже різний (рис 1.) від 9,6 % в Донецькій до 63% в Закарпатській області [7]. Загалом можна чітко диференціювати територію

України за цим показником: області де сільського населення більше 50% (Закарпатська, Івано-Франківська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька, Вінницька). За даними [7] саме в цих областях за виключенням Вінницької і почав розвиватися сільський зелений туризм і має найбільші темпи зростання зараз. Далі йдуть області сільського населення від 40 до 50% таких всього чотири: Волинська, Львівська, Хмельницька, Черкаська. Найбільшою є група областей від 20 до 40% - 10 областей. Областей в яких процент сільського населення становить менше 20% всього три: Дніпропетровська, Донецька, Луганська, всі вони знаходяться на сході країни, де дуже великий процент урбанізації території.

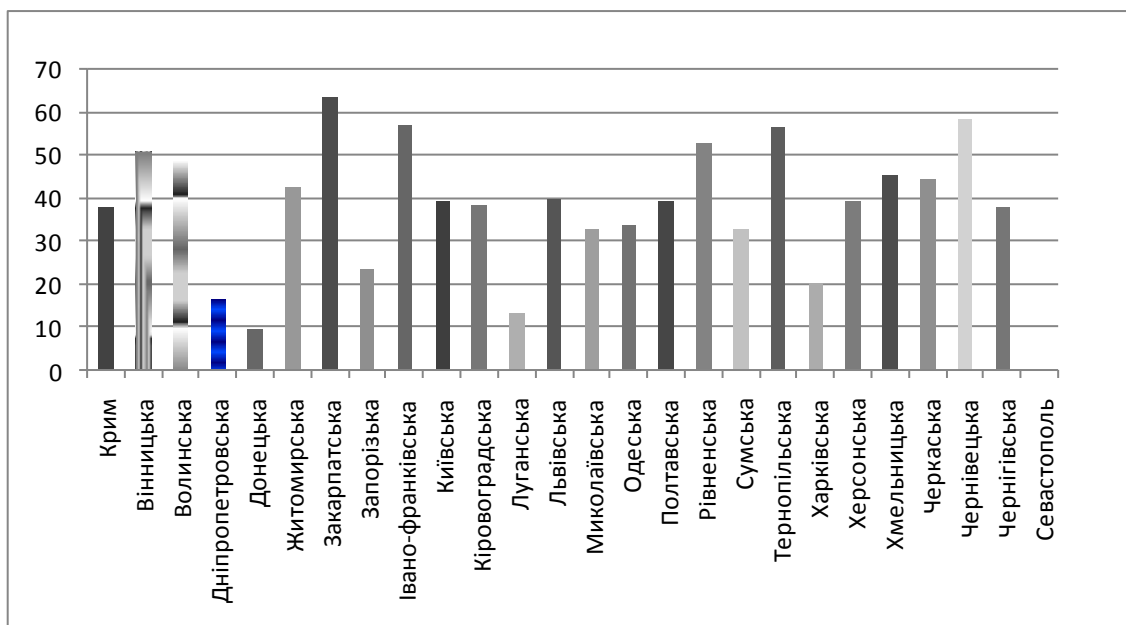

Рис. 1. Кількість сільського населення у 2013 році за областями України

Складено автором за даними [7]

Кількість сіл в Україні та регіонах у 1991, 2013 роках наведено на рис. 2.

Виходячи з рис. 2 найбільш інтенсивне скорочення кількості сільських населених пунктів відбувалося в східних і південних областях України. У західній і центральній частині країни, де зосереджено більше половини українських сіл, їх кількість зменшилася трохи. У ряді західних областей (Івано-Франківської, Львівської і Волинської) кількість сільських поселень практично не скоротилася.

Рис. 2. Кількість сіл в Україні та регіонах у 1991, 2013 роках [9, 10]

Динаміка кількості сільських населених пунктів в Україні (на 1 січня 2003 – 2013 рр.) представлена на рис. 3. З наведеної на рис. 3 динаміки кількості сільських населених пунктів в Україні (на 1 січня 2003 – 2013 рр.) бачимо, що кількість сіл з кожним роком зменшується і з 2003 по 2013 рік з карти України зник 171 сільський населений пункт.

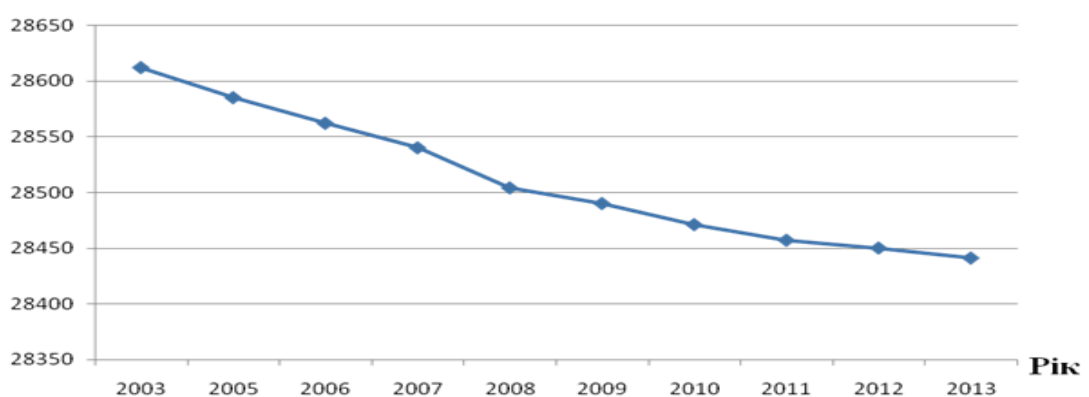

Рис. 3. Динаміка кількості сільських населених пунктів в Україні (на 1 січня 2003 – 2013 рр.)

Складено автором за даними [6, 9, 10]

Розглянемо більш детально кожен регіон України на наявність в ній чинників розвитку сільського зеленого туризму, а саме кількості садиб (табл. 2).

Таблиця 2

Кількість та розподіл садиб за областями в Україні [5]

№ з/п	Область	Місце знаходження садиби	Назва садиби	К-ть садиб в області	%
1.	АР Крим	с. Нижня Кутузовка (Двуречье	7	6,42
2.		с. Пчолине	Страна Напеев		
3.		с. Високе	Золота садиба		
4.		смт. Коктебель	Дача Коктебеліка		
5.		с. Кизилове	Уютный домик		
6.		Байдарська долина с. Павлівка	Лесотель «7 чудес»		
7.		с. Верхоріччя	Загублений Світ		
8.	Вінницька	с. Канава	Родинне гніздо	11	10,09
9.		с. Комарівці	Калиновий цвіт		
10.		с. Перепеличчя	Медова заводь		
11.		с. Губник	Родинне гніздо		
12.		с. Бернашівка	Затишок		
13.		с. Гармаки	Родинне гніздо		
14.		с. Буша	Чарівний куточок		
15.		с. Гайове	Подільська Родина		
16.		с. Кузьминці	На коні		
17.		с. Буша	Подільська хатина		
18.	с. Кам'янка	Ненькина колиска			
19.	Дніпропетровська	с. Словянка	Перлина степу	1	0,91
20.	Донецька	м. Святогірськ	Вилла Мария	1	0,91
21.	Закарпатська	с. Кострина	Заданька	21	19,26
22.		Кошельово	У Габора		
23.		смт. Чинадійово	Воробей		
24.		с. Хуст	Фокус		
25.		с. Івашковиця	Садиба «У Лісника»		
26.		с. Оріховиця	Лісова Садиба		
27.		с. Синевирська Поляна	Квітка Горган		
28.		с. Верхній Студений	Незабудка		
29.		с. Верхній Студений	Затишний дім		
30.		с. Княгиня	Княгиня		
31.		с. Лумшори	Гостевой дом		
32.		смт. Міжгір'я	Магнолія		
33.		смт. Міжгір'я	Олеся		
34.		с. Кричово	Гуцульська хата		
35.		с. Ізки	Затишна хата в Карпатах		
36.		смт. Чинадійово	Зелена садиба «Вілла де Кампо»		
37.		с. Синевир	Бокораш		
38.		с. Іза	Будинок біля озера		
39.		с. Калини	Садиба на поляні		
40.		с. Смереково	Тихе життя		
41.		с. Воловець	Зачаровані Карпати		
42.	Запорізька	с. Новокостянтинівка	Морской бриз	1	0,91
43.	Івано-Франківська	с. Льці	Красна Хата	7	6,42
44.		смт. Печеніжин	Старжинської Ольги		
45.		м. Косів	Горянка		
46.		с. Татарів	Чертіж		
47.		с. Криворівня	Садиба «Там де гори...»		
48.		м.Рогатин	Хатина на узліссі		
49.	с. Шешори	Лісова хата			
50.	Київська	с. Халеп'я	Тріпольє	18	16,51
51.		с. Ярове	Яровик		
52.		с. Дибинці	Дибинецькі карпати		
53.		с. Лютарі	Затишок		
54.		с. Гута	«Садиба отамана»		
55.		с. Дмитренки	Калиновий кущ		
56.		с. Коряківка	У Коряківському раю		
57.	с. Дибинці	Зелений гай			

№ з/п	Область	Місце знаходження садиби	Назва садиби	К-ть садиб в області	%
58.		с. Жуківці	Київські Карпати		
59.		с. Райківщина	Козача застава		
60.		с. Кодаки	Villa Gogol		
61.		с. Синиця	Синиця		
62.		смт.Баришевка	Баришевка		
63.		м. Ржищів	Рідні красвиди		
64.		с. Ліщинка	Отдых под Киевом		
65.		с. Расавка	Домик рыбака		
66.		с. Розкопанці	Мальовнича Рось		
67.		с. Розважів	Зелений Гай		
68.	Кіровоградська	Куцеволовка	Успіх	1	0,91
69.	Луганська	с. Лиман	В гостях у Лелеки	1	0,91
70.	Львівська	с. Львів-Брюховичі	На узліссі	4	3,66
71.		м. Львів	У Домашки		
72.		с. Зубриця	Ведмежа		
73.		с. Орів	Карпатські полонини		
74.	Миколаївська	м. Первомайськ	Островок	1	0,91
75.	Одеська	с. Полянецьке	Відчинення	3	2,75
76.		с. Приморське	Куба-далеко		
77.		с. Шершенці	Етно-еко хата «Білочи»		
78.	Полтавська	с. Березова Рудка	Карпатський зруб	8	7,34
79.		с. Довгалівка	Українські вечори у Ганни Василівни		
80.		смт. Опішне	Лялина Світлиця		
81.		с. Березова Рудка	До Марини на гостину		
82.		с. Диканька	Затишна оселя		
83.		с. Березова Рудка	База здоров'я		
84.		с. Кобеляки	Сельское небо		
85.		с. Опішне	Старий хутір		
86.	Харківська	смт. Печеніги	Усадьба Пушкарь	1	0,91
87.	Хмельницька	смт.Меджибіж	Лілія	7	6,42
88.		с. Цвіклівці	Катерина		
89.		с. Сокіл	Калинка		
90.		с. Сокіл	Зелена миля		
91.		с. Сокіл	Лягуна		
92.		с. Сокіл	Веселка		
93.		с. Смотрич	Світлана		
94.	Черкаська	с. Залевки	Холодноярський зорепад	7	6,42
95.		м. Канів	Тамарине міжгір'я		
96.		с. Родниківка	Родниківка		
97.		с. Крутьки	Лісове озеро		
98.		с. Карашина	Наталі		
99.		с. Моринці	Тарасові шляхи		
100.	с. Моринці	Кобзарева колиска			
101.	Чернівецька	с. Вижниця	Душа Карпат	1	0,91
102.	Чернігівська	м. Чернігів	Біля Лісковицького озера	8	7,34
103.		с. Тростянець	Адоніс		
104.		с. Тростянець	У Василя		
105.		с. Андріївка	Андріївські озера		
106.		с. Кам'янка	Лісова застава		
107.		с. Свердловка	На краю світу		
108.		с. Хаськи	Зелена світлиця		
109.		с. Количівка	Зачарована Десна		
Загалом				109	100

Виходячи з табл. 2 можна побачити, що офіційно зареєстровані садиби відсутні у наступних областях: у Волинській, Житомирській, Рівненській, Тернопільській, Херсонській і адміністративних центрах у Києві і Севастополі. Найбільша кількість зареєстрованих садиб знаходиться у наступних областях:

Закарпатська (21), Київська (18), Вінницька (11), Полтавська (8), Чернігівська (8), Івано-Франківська (7), Хмельницька (7) і АР Крим (7). Всього в Україні налічується 109 сільських зелених садиб, це дуже низький показник в порівнянні з іншими європейськими країнами і з урахуванням кількості сіл, сільських мешканців і великого потенціалу з розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні. Загальну кількість сільських зелених садиб представлено на рис 4.

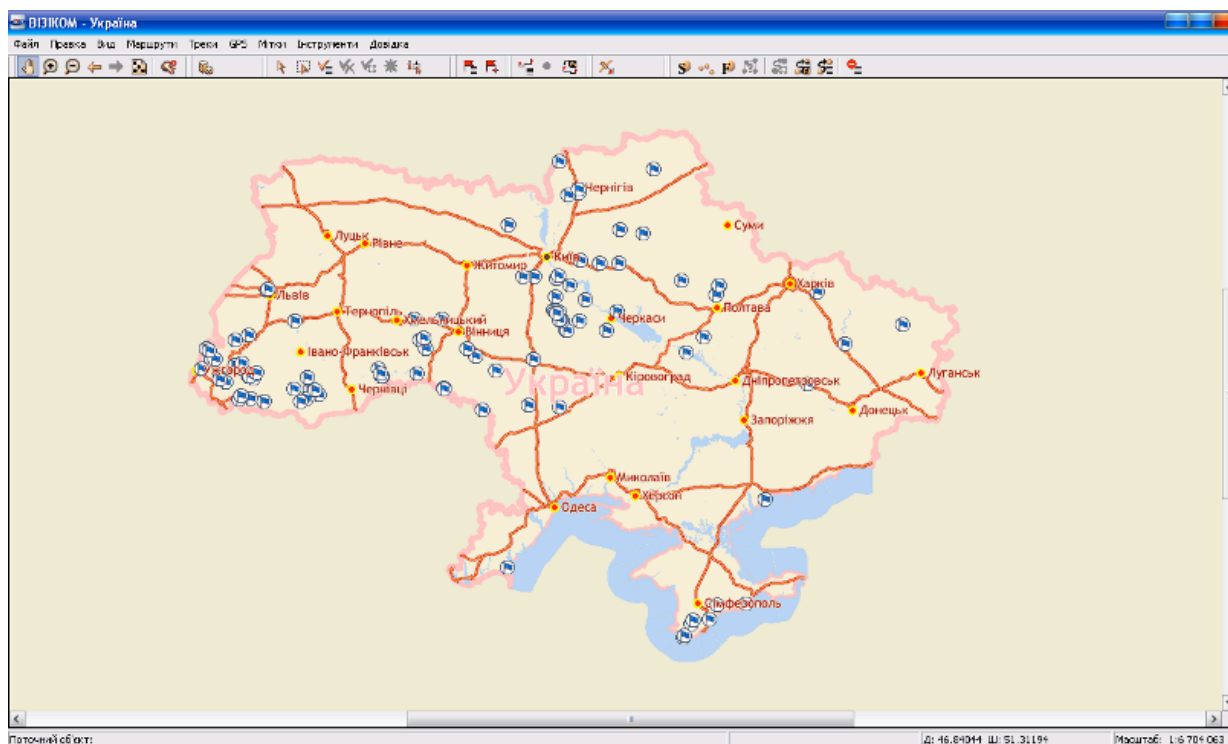

Рис. 4. Загальна кількість сільських зелених садиб в Україні

Складено автором з використанням програми ViziCom за даними [5]

З даного рис. можна зробити висновок, що найбільша кількість сільських зелених садиб зосереджена на заході та в центрі країни, що можна пояснити саме великою кількістю сіл, а також, нажаль, з найбільшим зникненням сіл з карти в цих регіонах нашої країни. При цьому, варто зауважити, що не усі з цих садиб офіційно зареєстровані у законодавчому порядку.

Наявність достатньої кількості садиб з яскравим національним колоритом, який поєднує неповторність етнічної та культурної спадщини з наданням комплексу різноманітних туристичних послуг за відносно помірними цінами створює передумови формування та розвитку національного самобутнього виду туризму - сільський (зелений) туризму.

Для поширення інформації про наявний потенціал сільського (зеленого) туризму, формування у майбутніх споживачів уяви про розмаїття комплексного туристичного продукту цього виду туризму, та враховуючи результати вищенаведеного аналізу нами було запропоновано 9 маршрутів місцями розташування точок сільського (зеленого) туризму, а саме: Кримські, Закарпатські, Івано-Франківські та Чернівецькі, Київсько-Полтавські, Львівські, Полтавські, Хмельницько-Вінницько-Черкасько-Одесько-Миколаївські та Чернігівські садиби сільського (зеленого) туризму.

Розглянемо розроблені маршрути місцями сільського (зеленого туризму) та опиши даних маршрутів. Для побудови цих маршрутів було використано комп'ютерну програму ViziCom України.

На рис. 5 представлений маршрут №1 «Кримські садиби сільського (зеленого) туризму». Він включає у себе 7 садиб або точок («Дача Коктебеліка» (сmt. Коктебель) – «Страна Напеев» (с. Пчелине) – «Двуречье» (м. Алушта) – «Загублений Світ» (с. Многоріччя) – «Золотая усадьба» (с. Високе) – «Лесотель «7 чудес»» (с. Павловка) – «Уютний домик» (с. Кизилове)).

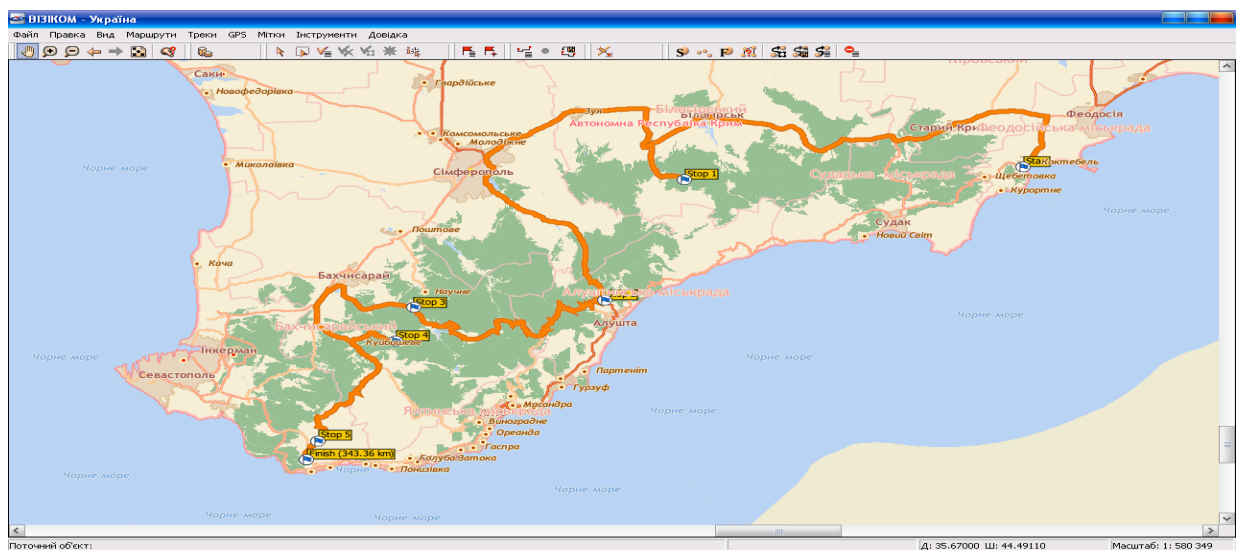

Рис. 5. Маршрут №1 Кримські садиби сільського (зеленого) туризму

Складено автором з використанням програми ViziCom

На рис.6 надано опис маршруту №1 «Кримські садиби сільського (зеленого) туризму». За цим рис.6 ми бачимо, що даний маршрут має довжину 343 км і потребує приблизно 410 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля).

Маршрут бере свій початок у смт. Коктебель («Дача Коктебеліка») і закінчується у с. Кизилове («Затишний будинок»). Також на даному рис.6 можна побачити відстань кожної садиби відносно початку маршруту (від старту) і відстань у км від садиби до наступної садиби.

№	Назва	Коментар	Час розрахунку	Довжина	Точки маршруту	Довжина (км)	Від старту (км)
1	92. Дача Коктебеліка - 93. Уютний домік		13.07.13 21:09:01	343.357	92. Дача Коктебеліка	0.000	0.000
					2. Страна Напеев	96.370	96.370
					1. Двуречье	96.432	192.802
					4. Загублений Світ	60.695	253.498
					91. Золотая усадьба	42.156	295.653
					3. Лесотель "7 чудес"	42.181	337.834
					93. Уютний домік	5.523	343.357

Довжина 343.357км x 1.200 = 412.029
 Вартість 1км: 10 л/100км x 12 = 1.200
 Поточний об'єкт: 92. Дача Коктебеліка - 93. Уютний домік
 Д: 36.34365 Ш: 44.94531
 Масштаб: 1:1 031 731

Рис. 6. Опис маршруту №1 «Кримські садиби сільського (зеленого) туризму»

На рис.7 представлений маршрут №2 «Закарпатські садиби сільського (зеленого) туризму», а на рис.8 – опис даного маршруту. Даний маршрут налічує 21 садибу («Квітка горган» (с. Синевирська Поляна) – Бокораш (с. Синевир) – Магнолія (смт. Межгор'є) – Олеся (смт. Межгор'є) – «Затишна хата в Карпатах» (с. Изки) – «Затишний дім» (с. Верхній Студений) – «Незабудка» (с. Верхній Студений) - Зачаровані Карпати (с. Воловець) - Гостевой домік (с. Лумшори) – «Тихе життя» (с. Смерекова) – «Заданька» (с. Кострино) – «Княгиня» (с. Княгиня) – «Лісова Садиба» (с. Ореховиця) - Зелена садиба «Вілла де Кампо» (смт. Чинадієво) – «Воробей» (смт. Чинадієво) - Садиба «У Лісника» (с. Івашковиця) – «У Габора» (с. Кошельово) – «Будинок біля озера» (с. Іза) – «Фокус» (с. Хуст) – «Гуцульська хата» (с. Кричево) – «Садиба на поляні» (с. Калини)).

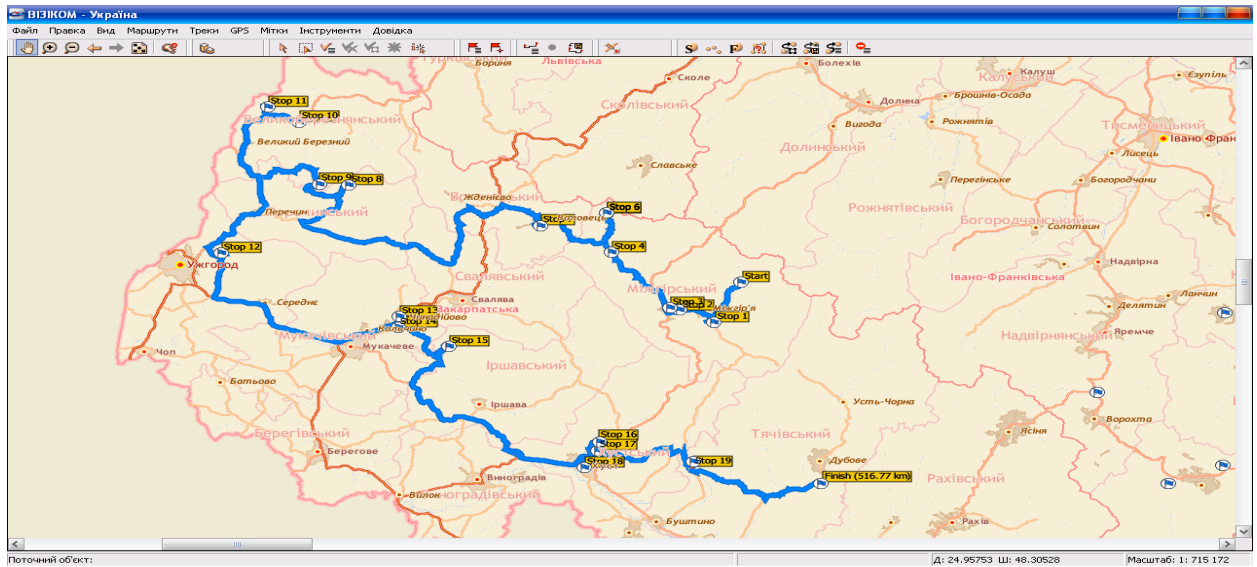

Рис. 7. Маршрут №2 «Закарпатські садиби сільського (зеленого) туризму»

Маршрути				Точки маршруту		
№	Назва	Коментар	Час розрахунку	Довжина	Довжина (км)	Від старту (км)
1	20. Квітка горган - 32. Садиба на поляні		13.07.13 21:17:44	516.775	0,000	0,000
					12,302	12,302
					12,017	24,319
					4,631	28,950
					20,579	49,529
					11,157	60,686
					0,328	61,014
					25,749	86,763
					86,805	173,568
					16,408	189,976
					44,145	234,121
					9,275	243,396
					51,395	294,791
					55,237	350,028
					3,534	353,562
					18,030	371,592
					70,640	442,232
					5,638	447,870
					5,278	453,148
					32,704	485,852
					30,922	516,775

Рис. 8. Опис маршруту №2 «Закарпатські садиби сільського (зеленого) туризму»

Виходячи з рис. 8, ми бачимо, що даний маршрут має довжину 587 км і потребує приблизно 620 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Синевирська Поляна («Квітка горган») і закінчується (фініш) у с. Калини («Садиба на поляні»).

Так само було побудовано і інші маршрути, до яких ввійшли:

Маршрут №3 «Івано-Франківські та Чернівецькі садиби сільського (зеленого) туризму», який налічує 8 садіб сільського (зеленого) туризму («Чертіж» (с. Татарів) – «Красна Хата» (с. Ільці) - Садиба «Там де гори...» (с. Криворівня) – «Душа Карпат» (с. Вижниця) – «Горянка» (м. Косів) – «Лісова хата» (с. Шешори) – «Старжинської Ольги» (смт. Печеніжин). Розраховано, що, цей маршрут має довжину 157 км і потребує приблизно 190 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Татарів

(«Чертіж») і закінчується (фініш) у смт. Печеніжин («Старжинської Ольги»). Це найменший з запропонованих нами маршрутів, він підійде для молоді або студентів, включає в себе 7 садиб та пролягає по території двох областей.

Маршрут №4 має назву «Київсько-Полтавські садиби сільського (зеленого) туризму» та складається з наступних садиб: «Карпатський зруб» (с. Березова Рудка) – «База здоров'я» (с. Березова Рудка) – «До Марини на гостини» (с. Березова Рудка) – «Козача застава» (с. Райковщина) – «Райківщина» (с. Яготинське) – «Баришевка» (с. Баришевка) – «Яровик» (с. Ярове) – «Villa Gogol» (с. Кодаци) – «Тріпол'є» (с. Халеп'я) – «Київські Карпати» (с. Жуковці) – «Рідні краєвиди» (с. Ржищів) – «Відпочинок під Києвом» (с. Лещинка) – «Синиця» (с. Синиця) – «Затишок» (с. Лютарі) – «Дибинецькі Карпати» (с. Дибинці) – «Зелений гай» (с. Дибинці) – «Мольовнича Рось» (с. Розкопанці) – «Садиба отамана» (с. Гута) – «Калиновий кущ» (с. Дмитренки) – «У коряківському раю» (с. Коряківка). Маршрут включає в себе 20 садиб сільського (зеленого) туризму і пролягає по території двох областей, а саме: Київської і Полтавської. Розраховано, що, цей маршрут має довжину 488 км і потребує приблизно 590 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Березова Рудка («Карпатський зруб») і закінчується (фініш) у с. Коряківка («У коряківському раю»).

Маршрут №5 «Львівські садиби сільського (зеленого) туризму» складається з наступних садиб: «На узліссі» (с. Львів-Брюховичі), «У Домашки» (м. Львів), «Хатина на узліссі» (м. Львів), «Карпатські полонини» (с. Орів), «Ведмежа» (с. Зубриця). Маршрут Львівські садиби сільського (зеленого) туризму включає в себе 5 садиб, має довжину 231 км і потребує приблизно 280 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Львів-Брюховичі («На узліссі») і закінчується (фініш) у с. Зубриця («Ведмежа»).

Маршрут №6 «Полтавські садиби сільського (зеленого) туризму» складається з наступних садиб: «Українські вечори у Ганни Василівни» (с. Довгаливка) – «Лялина Світлиця» (с. Опішня) – «Старий хутор» (с. Опішня) – «Затишна оселя» (с. Диканька) – «Сьоме небо» (с. Кобеляки) – «Успіх»

(с. Куцеволовка). Цей маршрут має довжину 311 км і потребує приблизно 370 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Довгаливка («Українські вечори у Ганни Василівни») і закінчується (фініш) у с. Куцеволовка («Успіх»).

Маршрут №7 «Хмельницько-Вінницько-Черкасько-Одесько-Миколаївські садиби сільського (зеленого) туризму» складається з садиб: «Родниківка» (с. Родниківка) – «Родинне гніздо» (с. Губник) – «Медова заводь» (с. Перепеличче) – «Родинне гніздо» (с. Канава) – «Ненькина колиска» (с. Кам'янка) – «Лілія» (с. Меджибож) – «Калиновий цвіт» (с. Комаровці) – «Подільська Родина» (с. Гайове) – «Родинне гніздо» (с. Гармаки) – «На коні» (с. Кузьминці) – «Світлана» (с. Смотрич) – «Катерина» (с. Цвіклівці) – «Веселка» (с. Сокіл) – «Калинка» (с. Сокіл) – «Лягуна» (с. Сокіл) – «Зелена миля» (с. Сокіл) – «Затишок» (с. Бернашівка) – «Подільська хата» (с. Буша) – «Чарівний куточок» (с. Буша) – Етно-еко хата «Білочі» (с. Шершенці) – «Відчинення» (с. Полянецьке) – «Острівок» (с. Первомайськ). Маршрут має довжину 1231 км і потребує приблизно 1500 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Родниківка («Родниківка») і закінчується (фініш) у с. Первомайськ («Острівок»). Це найбільший з запропонованих нами маршрутів, він підійде для сімейного відпочинку, включає в себе 22 садиби та пролягає по території п'яти областей.

Маршрут №8 «Черкаські садиби сільського (зеленого) туризму» складається з садиб: «Лісове озеро» (с. Крутьки) – «Холодноярський зорепад» (с. Залевки) – «Тарасові шляхи» (с. Моринці) – «Кобзарєва колиска» (с. Моринці) – «Наталі» (с. Карашина) – «Тамарине міжгір'є» (с. Канев) та має довжину 320 км і потребує приблизно 390 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Крутьки («Лісове озеро») і закінчується (фініш) у с. Первомайськ («Острівок»).

Маршрут №9 «Чернігівські садиби сільського (зеленого) туризму» складається з наступних садиб: «На краю світу» (с. Свердловка) – «Адоніс» (с. Тростянець) – «У Василя» (с. Тростянець) – «Зелена світлиця» (с. Хаєнки) –

«Зачарована Десна» (с. Хаєнки) – «Біля Лісковицького озера» (м. Чернігів) – «Андріївські озера» (с. Андріївка) – «Лісова застава» (с. Кам'янка). Всього Чернігівський маршрут налічує 8 садиб сільського (зеленого) туризму. Цей маршрут має довжину 475 км і потребує приблизно 570 грн. на транспортні витрати (заправка 1 автомобіля). Маршрут бере свій початок (старт) у с. Свердловка («На краю світу») і закінчується (фініш) у с. Кам'янка (Лісова застава).

Існуючи садиби сільського (зеленого) туризму України, які не увійшли у запропоновані нами маршрути, через віддаленість від інших садиб, можна відвідувати в індивідуальному порядку.

Загальну карту запропонованих маршрутів сільського (зеленого) туризму наведено на рис. 9.

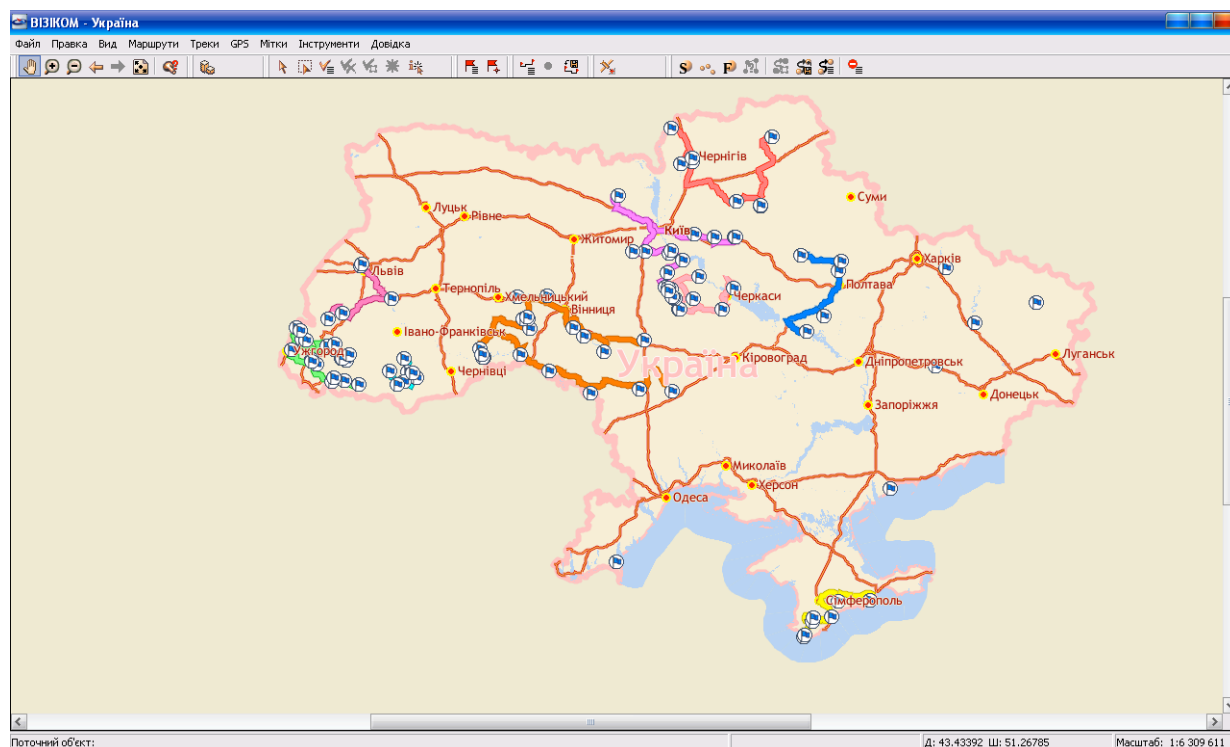

Рис. 9. Загальна карта запропанованих маршрутів сільського (зеленого) туризму

Виходячи з рис. 9 можна зробити висновок, що основні маршрути було зосереджено нами у найбільш проблемних областях України, де за останні 20 років зникла найбільша кількість сіл.

Висновок. Сільський (зелений) туризм виступає важливим чинником збереження сіл та сільського населення, стабільного динамічного збільшення

надходжень до бюджету, активізації розвитку багатьох галузей економіки (транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство тощо).

Аналіз кількості садиб по Україні показав, що найбільша кількість зареєстрованих садиб знаходиться у наступних областях: Закарпатська (21), Київська (18), Вінницька (11), Полтавська (8), Чернігівська (8), Івано-Франківська (7), Хмельницька (7) і АР Крим (7); відсутні садиби у Волинській, Житомирській, Рівненській, Тернопільській, Херсонській областях і адміністративних центрах Києві і Севастополі. Більше всього сільських населених пунктів зареєстровано в Львівській (1850), в Полтавській (1810), Харківській (1679), Житомирській (1613) і Чернігівській (1481) областях, а менше всього - у Чернівецькій (398), Закарпатській (579) і Херсонській (658) областях.

Зметою поширення іформованості туристів про наявність точок сільського (зеленого) туризму розроблено та описано 9 рекламних туристичних маршрутів при допомозі програмного забезпечення ViziCom 3.5.11 України 2012.

Залучення сільських територій до сільського (зеленого) туризму дозволить зберегти етнографічну самобутність сільських територій та повернення загубленого національного значення цих сіл. Запропоновані нами маршрути надають поштовх для відродження й розвитку традиційної культури; можливість пізнати справжні українські традиції і нарешті, тому що етнокультура села репрезентує Україну світові й приваблює також іноземних туристів, що є важливим чинником для розвитку туризму в цілому.

Список використаних джерел

1. Биркович В.І. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України. Стратегічні пріоритети / В.І. Биркович // Науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 2008. – №1 (6). – С. 138-143.
2. Васил'єв В.П. Десять років розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Проблеми та перспективи \ Туризм теорія та практика. – 2005. - № 1. – С. 3-16.

3. Горішевський П., Васил'єв Ю., Зінько Ю. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003. Т. 1-4. – С. 9-13.
4. Гловацька В.В. Послуги господарств населення із сільського зеленого туризму / В.В.Гловацька // Економіка АПК.– 2006 – №10. – С.148-155.
5. Юрий Кузьменко. Туризм: экологический, зеленый или сельский? Подбор туров. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.ruraltourism.com.ua/?a=proturizm>. Заглавие с титул. экрана.
6. Населённые пункты Украины. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.photoukraine.com/russian/articles?id=30>. Заглавие с титул. экрана.
7. Кількість адміністративно-територіальних одиниць на 1 січня 2013 року. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ds/ator/ator2013_u.htm
8. Коментарии: Донецк. За годы независимости в Украине не стало 641 села. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://donetsk.comments.ua/news/2013/04/09/181127.html>. Заглавие с титул. экрана.
9. Новости. С 1991 года в Украине исчезло 601 село - больше всего в Киевской, Полтавской и Житомирской областях. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://news.finance.ua/ru/~1/0/all/2013/04/10/300093>. Заглавие с титул. экрана.
10. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://iportal.rada.gov.ua/ru/news/Novosty/Soobshchenyuua>. Заглавие с титул. экрана.
11. Концепция развития сельского туризма в Крыму. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://en_63267concept_Green_Rural_Tourism_in_Crimea_2010. Заглавие с титул. экрана.

References:

Birkovich V.I. Rural green tourism is priority of development of tourist industry of Ukraine. Strategic priorities / V.I. Birkovich B // scientifically-analytical every quarter collection. - 2008. -№1 (6). - С. 138-143.

Vasilev V.P. Ten years development of rural green tourism in Ukraine. Problems and prospects \ Tourism is a theory and practice. - 2005. - № 1. - С. 3-16.

Gorishevski P., Vasilev U., Zinko U. Rural green tourism: organization of grant of services of hospitality. it is Ivano-Francovsk: City of HB, 2003. Т. 1-4. - С. 9-13.

Glovazka V.V. Services of economies of population from rural green tourism / V.V. Glovazka // Economy of агр.- 2006 - №10. - С.148-155.

Kyzmenko U. Tourism: ecological, green or rural? Selection of rounds. [Electronic resource]. Mode of access: <http://www.ruraltourism.com.ua/?a=proturizm>. Title with title. screen.

Settlements of Ukraine Населенные пункты Украины. [Electronic resource]. Mode of access: <http://www.photoukraine.com/russian/articles?id=30>. Title with title. screen.

Amount of administrative-territorial units on January, 1, 2013. [Electronic resource]. Mode of access: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ds/ator/ator2013_u.htm. Title with title. Screen.

Commentary: Donetsk. For years independence in Ukraine 641 did not become villages. [Electronic resource]. Mode of access: <http://donetsk.comments.ua/news/2013/04/09/181127.html>. Title with title. screen.

News. From 1991 year in Ukraine 601 disappeared village - most in the Kievskoy, Poltavskoy and Zhytomyrskoy regions. [Electronic resource]. Mode of access: <http://news.finance.ua/ru/~1/0/all/2013/04/10/300093>. Title with title. screen.

Official web site of Supreme Soviet of Ukraine. [Electronic resource]. Mode of access: <http://iportal.rada.gov.ua/ru/news/Novosty/Soobshchenyya>. Title with title. screen.

Concept Green Rural Tourism in Crimea. [Electronic resource]. Mode of access: http://en_63267concept_Green_Rural_Tourism_in_Crimea_2010. Title with title. screen.

Анотації

Дарчук В.Г. Рекламні маршрути по точках садиб, як один із чинників розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні

Мета статті полягає у визначенні передумов розвитку сільського (зеленого) туризму на території України за напрямками аналізу: стану сільської місцевості, кількості сільського населення, кількості зареєстрованих сільських (зелених) садиб та запропонованих маршрутів садибами сільського (зеленого) туризму.

У результаті проведення аналізу стану сільських населених пунктів України було виявлено, що за період з 1991 по 2013 рр. з карти України зник 641 сільський населений пункт (40 селищ і 601 село). За допомогою програмного забезпечення ViziCom 3.5.11 України 2012, запропоновано 9 маршрутів, а саме: Кримські, Закарпатські, Івано-Франківські та Чернівецькі, Київсько-Полтавські, Львівські, Полтавські, Хмельницько-Вінницько-Черкасько-Одесько-Миколаївські та Чернігівські садиби сільського (зеленого) туризму.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є побудова моделі розвитку сільського (зеленого) туризму України, що включає імітаційне прогнозування базових складових сфери туристичних послуг (надання туристам набору туристичних послуг).

Ключові слова: село, сільський (зелений) туризм, садиба, маршрут.

Дарчук В.Г. Рекламные маршруты по точкам усадеб, как один из факторов развития сельского (зеленого) туризма в Украине

Цель статьи заключается в определенных предпосылок развития сельского (зеленого) туризма на территории Украины за направлениями анализа: состояния сельской местности, количества сельского населения, количеству зарегистрированных сельских (зеленых) усадеб и предложенных маршрутов усадьбами сельского (зеленого) туризма.

В результате проведения анализа состояния сельских населенных пунктов Украины было обнаружено, что за период с 1991 по 2013 гг. с карты Украины исчез 641 сельский населенный пункт (40 поселков и 601 село). С помощью

программного забезпечення Vizicom 3.5.11 України 2012, пропонується 9 маршрутів, а саме: Кримські, Закарпатські, Івано-Франківські та Чернівецькі, Київсько-Полтавські, Львівські, Полтавські, Хмельницько-Вінницько-Черкасько-Одесько-Николаєвські та Чернігівські садиби сільського (зеленого) туризму.

Перспективами наступних досліджень в даному напрямку є побудова моделі розвитку сільського (зеленого) туризму України, що включає імітаційне прогнозування базових складових сфери туристичних послуг (надання туристам набору туристичних послуг).

Ключеві слова: село, сільський (зелений) туризм, садиба, маршрут.

Відомості про автора

Дарчук Вероніка Геннадіївна, аспірант, асистент кафедри туризму Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Контактна інформація: 050-904-94-84, veronika_viktory@mail.ru

Дарчук Вероніка Геннадієвна, аспірант, асистент кафедри туризму Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Контактная информация: 050-904-94-84, veronika_viktory@mail.ru

Відомості про наукового керівника

Виноградова Олена Володимирівна, д.е.н., професор, академік АЕНУ, завідувач кафедри туризму Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Донецьк.

Поштова адреса для відправлення примірника журналу:

Дарчук В.Г., пр-т Титова 10а, кв.63, м. Донецьк, 83043

Наданий матеріал раніше не публікувався та в інші видання не надсилався.